

Kedves Testvérek!

A mai evangéliumnak a második részében Jézus elmondja ezeket a nem éppen lelkesítő képeket. Háromszor is megismétli azt, hogy „Jobb fél szemmel üdvösségre jutni, mint két szemmel nem oda. Jobb fél karral, mint nem oda...” Erről, hogy ez a két kép jelenik meg újból és újból, mint az üdvösség képe, de úgy, hogy vagy lábam nincs, vagy karom nincs, vagy szemem nincs, vagy hát mondjuk az olthatatlan tűz... Nem éppen lelkesítő az üdvösség felé.

Erről eszembe jutott egy régi történet. Elmegy egy ember kirándulni, és a kirándulás közben valahogy egy óvatlan lépésnél, megcsúszik, ott a szakadék, és éppen csak meg tud kapaszkodni egy gyökérben. Fogja a gyökeret, és nem bír se följebb menni, de hát le se zuhan. Egyszer csak, mit tehet ilyenkor az ember? Fölkiált, és azt mondja: „Istenem, segíts!” Kisvártatva megjön az Úr hangja, és azt mondja: „Fiam, engedd el a gyökeret! Elkaplak.” Hatalmas csend, és a férfi a következőt kiáltja: „Hahó! Nincs itt valaki még?”

Ez a történet jutott eszembe Jézusnak erről a két képéről. Halljuk azt, hogy örök tűz, halljuk azt, hogy üdvösség – láb nélkül, szem nélkül, kar nélkül. Nem tudom, hogy nem kiált-e föl bennünk valaki, azt mondja, hogy „Más lehetőség nincs? Mondjuk, úgy nem lehet üdvösség, hogy van szemem, és van karom, és van lábam? Ez nem lehetséges?” Nagyon érdekes, hogy a szenteknek általában megvan mindene.”

Akkor most már merem ezt mondani, hogy Jézus ezzel a két képpel azt mondja, hogy... „Harmadik kép nincs, hogy ez a kettő van.” Akkor tehát az az élményünk, hogy tulajdonképpen valami jó, amit mi jónak élünk át, a vágyamat, a szükségletemet, az emberi természetemet. „De hát az jó, hát az jó!” Mint ahogy jó a szemem, jó a karom, jó a lábam. Ezek jók. Egyszer csak valami olyasmi fölismerésünk támadhat, ha mi azt akarjuk, hogy a szónak most egyszerű értelmében, mindenáron, ez a minden jó az enyém legyen, akkor ez a törekvésünk – most így sűríttem össze – a jó rosszra fog bennünket vinni. Bizony lehetséges az, nemhogy a kísértő visz minket rosszra, hanem a jó rosszra vihet bennünket. Mit értünk ez alatt, hogy valami jó, akár rosszra is vihet bennünket? Ez azt jelenti, hogy ahogy átéljük a természetes törekvéseinket, nagyon sok olyan helyzet lesz az életünkben, amikor nem csak arról hozunk döntést, hogy valami az életem része legyen, hogy megkapjam, átélhessem, hogy birtokolhassam, hanem arról is szükséges lesz döntenünk, hogy ami a miénk lesz, hogyan lesz a miénk. Hogy az miként lesz a miénk? Hogy az miként lesz az életünk része?

Milyen nagyszerű, mikor az emberben a világosságnak ez a bölcsessége fölragyog, és ezt tudjuk mondani, pontosan tudom, hogy az élet nem csak arra a rugóra jár, hogy ez is legyen az enyém, és az is, ezt is megélelem, és azt is, ezt is átéljem, és azt is. Hanem az is, hogy hogyan lesz a miénk, ami a miénk lesz, hogyan élünk át valamit, amit végül átélünk, és ennek a másik része is, hogy hogyan nem lesz a miénk valami, ha úgy döntünk, hogy ne legyen a miénk. Hogyan lehetséges, hogy valamit ne éljünk át, ha úgy döntünk, hogy azt nem fogjuk mi átélni. Miközben annak a háttérben valami természetes, valami jó, valami igaz, valami emberi, és élhető van.

Erre mondhatjuk azt, mikor Jézus elmondja a képet, hogy olyan lesz az neked, mint hogyha a szemedet kéne odaadnod, a karodat vágnák le, meg a lábadat. Most ebben a történetben hát, ha ez ennek a nőnek csak egy kar, kockáztatást igényel ettől a hölgytől, hogy megszabaduljon a régi szemétől, a régi lábától, és a régi kezétől, hogy amikor majd beteljesedik így-úgy, vagy amúgy, hogy azt mondhassa: „Azt hittem, e nélkül nem is vagyok. De hát vagyok! Sokkal több vagyok, mint ez a kéz, ez a szem, és ez a láb, nem kell. Fontos hogy elszakadjak tőle, hogy az életem kitágulhasson a végtelen felé.”

A jó, ami azért visz bennünket rosszra, miközben jónak éljük meg, mert túl sok van belőle. Egyszer egy okos gyógyszerészt a következőről kérdezte a riporter: „Mondaná meg

doktor úr, hogy van az, hogy hát ugyanazok a gyógynövények tudnak halálos mérget jelenteni, meg ugyanaz a gyógynövény az tud életet menteni. Hát tulajdonképpen hogy van ez a természetben? Most ez mérgező vagy gyógyszer? Hogy van ez?” A gyógyszerész a következőt mondta: „Nézze a következőt szeretném erre a kérdésre válaszolni: A földön minden mérgező, kivéve, ha jó mennyiségben jutunk hozzá. Nézze, most ha azt kérdezi tőlem, hogy kell-e a víz az élethez? Kell. Lehet árvíz, és simán bele is fulladhatunk.” A gyógyszerésznek ez az okossága azóta is bennem van, miközben nem hangzik túl szívderítőnek. Úgy tűnik, óvatlanul jártunk-keltünk a világban, mert akkor úgy tűnik, hogy itt minden mérgező, de a jó mennyiséget vajon eltaláljuk-e?

Ez a megközelítés megadja a rácsodálkozás lehetőségét arra, hogy a jó úgy vihet engem – és ez a természete – a rosszra, ha túl sok van valamiből. De úgy is a rosszra vihet, ha egyoldalúan van valamiből sok. Csak szabadság van, nincsenek keretek és korlátok. Ha csak korlátok vannak, nincsen szabadság. Az egyoldalú jó is rosszra vihet engem.

Eljuthatunk oda, hogy nem szeretjük ezt a képet a fél szemünkkel, fél karunkkal, meg a fél lábunkkal, ezt nem szeretjük. De mégis csak ez elvezethet ahhoz a fölismeréshez, hogy azért azt tudjuk, hogy az élet senkinek sem ad meg mindent. Ha van egy világos pillanatunk, ezt pontosan tudjuk. És egy világos pillanatunkban azt is tudjuk, hogy ez az élettől nem egy kiszúrás, hanem hát ilyen. Hogy az élet senkinek sem ad meg mindent.

Fila Béla dogmatika professzor, ezt a következőképpen fejezte ki: „Az élet olyan drámai, hogy előbb-utóbb mindenki megkapja a halálos sebet. És az élet akkor kezdődik, amikor az ember a halálos sebet megkapta.” Ezt úgy is mondhatnánk, előbb-utóbb az lesz a kérdés, mikor kell a szemünket odaadni, mikor kéri el a karunkat, a lábunkat, vagy mikor van az a helyzet, hogy mi magunk azt mondjuk: „Most van itt az idő. Most fogom odaadni a szemem, a karom, a lábam, hogy a teljességet elérjem.” Azt mondta egyszer valaki: „Erre a három evangéliumi tanácsra még egyetlen szerzetesrend sem alakult.” Kétségkívül például arra, hogy „Add el mindenedet, és úgy kövess engem!”, ilyen rendeket ismerünk.

Eszembe jutott Jézus, hogy Jézusnak hogyan szólhatott ez a történet. Természetesen nem tudom, hogyan szólhatott, de azt képzeltem el, és tudom, hogy nem így volt, de azt képzeltem el, hogy egyszer csak a Mennyei Atyával beszélget Jézus, és a Mennyei Atya azt mondja neki: „Nézd, rettenetes dolgok történnek majd veled, ha hagyod, ha elfogadod, hogy így lesz, azokért, akikért jöttél. Az is lehetséges, hogy a bosszút választod, vagy a gyűlöletet és a szeretetlenséget. Akár a végtelen időig ezt is csinálhatod. Vagy pedig a másik, mi együtt leszünk örökké, beteljesedésben, de lesz öt sebed. Neked öt lesz.” Hogy amikor Jézus elmondja ezt a két képet, akkor nem a mi bőrünkre mondja.

Ezért aztán így is mondhatnánk, hogy van egy ős dilemmánk, az ős dilemma így szól, hogy a teljességet akarjuk-e, abban az értelemben, ahogyan Jézus a kereszten azt mondja „Beteljesedett.”, vagy nekünk minden kell? Nekünk az egész ide, meg még a mindent is! Hogy ez egy ős dilemmánk, azért, mert az egész és a minden, az a mohóság irányába visz, és rengeteg szenvedés irányába, és rengeteg szeretetlenség irányába – nem mondom tovább. Ha úgy döntünk, hogy legyen a teljes, annak lesz igazi mélysége. Lesz mélysége, és lesz magassága, és lesz drámaisága. Nem lesz benne minden, és egyáltalán nem lesz egész.

Én itt, ezen a földön végtelenül több vagyok annál a valakinél, mint akinek képzelem magam. Ezért nem kell pukkadásig ennem magam itt, a földön, hanem érdemes volna erre a kérdésre: „Nincs még itt valaki?” azt mondani: „De van, én magam.” Nem vagyok az a kicsi szerencsétlen, aki ott vagyok, és kapaszkodom a gyökérbe, és azt gondolom, hogy ennek az ellenpontja, amikor dugig ettem magam. Hogy én végtelenül több vagyok ennél. Amen.